

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 688/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Szárszoi, s. r. o., Štefánikova 8, Michalovce, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Petra Szárszoia, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 16/2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Szárszoi, s. r. o., Štefánikova 8, Michalovce, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Petra Szárszoia, ktorou

namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 16/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného bol účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 34 C 16/2013, ktorého predmetom je ochrana osobnosti. Okresný súd uznesením sp. zn. 34 C 16/2014 z 19. februára 2015 konanie zastavil, rozhodol o náhrade trov konania a žalobkyni vrátil súdny poplatok. Toto uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 25. apríla 2015.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem skutkového stavu uvádza:

„Nakoľko dlhodobo nedochádzalo zo strany okresného súdu k vykonaniu akéhokoľvek úkonu smerujúceho k nariadeniu efektívneho pojednávania a v konečnom dôsledku k skončeniu veci sťažovateľa a vydaniu meritórneho rozhodnutia podal dňa 7. januára 2015 sťažovateľ v predmetnom konaní... sťažnosť k rukám predsedu okresného súdu. Prípisom Spr. 3/15 zo dňa 6. februára 2015 bola sťažnosť sťažovateľa vyhodnotená zo strany predsedu okresného súdu ako dôvodná.“

V ďalšej časti odôvodnenia sťažnosti sťažovateľ poukazuje na to, že „... okresný súd v časovom období od podania návrhu dňa 10. januára 2013 do dňa podania sťažnosti teda v období takmer viac ako 24 mesiacov v skutkovo a právne jednoduchej veci nielenže meritórne právoplatne nerozhodol, ale ani neuskutočnil efektívne pojednávanie vo veci nakoľko žalobkyňa vzala po podaní sťažnosti sťažovateľa svoju žalobu späť. Uvedené nesvedčí o schopnosti okresného súdu konať plynule, bez zbytočných prietahov za súčasného odstránenia právnej neistoty sťažovateľa a vo veci rozhodnúť.“

Sťažovateľ žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia „v sume 1.500,- EUR z dôvodov uvedených v sťažnosti, nakoľko okresný súd svojou nečinnosťou

a neefektívnou činnosťou spôsobuje sťažovateľovi nemajetkovú a majetkovú ujmu značne prevyšujúcu sumu požadovaného finančného zadostučinenia. Je potrebné uviesť, že okresný súd mal vedomosť v akom postavení sa sťažovateľ nachádza, no aj napriek tomu odmietol poskytnúť súdnu ochranu jeho právam a oprávneným záujmom v namietanom konaní a navyše za spôsobovania zbytočných prietahov v konaní.

Sťažovateľovi v priamej súvislosti s odopieraním poskytnutia spravodlivosti a včasného prejednávania jeho veci v namietanom konaní vzniká teda nemajetková ujma spočívajúca najmä v pocitoch totálnej neistoty a bezmocnosti zo stavu nielen v namietanom konaní, ale už aj v iných konaniach pred okresným súdom a ostatnými všeobecnými súdmi.“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C/16/2013 porušené boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ] finančné zadostučinenie v sume 1.500,- EUR, ktoré je mu Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 296,44 EUR (slovom dvestodevätidesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jeho právnej zástupkyne... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 16/2013 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru,

pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným

súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že okresný súd uznesením sp. zn. 34 C 16/2013 z 19. februára 2015 napadnuté konanie zastavil. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (22. apríla 2015) už teda bolo napadnuté konanie zastavené (o čom musel mať sťažovateľ vedomosť) a v čase jej predbežného prerokovania je napadnuté konanie už i právoplatne skončené (uznesenie sp. zn. 34 C 16/2013 z 19. februára 2015 nadobudlo právoplatnosť 25. apríla 2015).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd ešte pred doručením sťažnosti ústavnému súdu rozhodol o zastavení konania, a preto v čase jej doručenia už nemohol porušovať základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na jej odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2015